

Úvodník

Milé čtenářky, milí čtenáři e-Věstníku,

tož letí k Vám letos už 16. číslo. Jeho obsah je (příznejme si to) poněkud bizarní a ku podivu není plný roztočů. Těch ostatně asi máte doma sami dost ...

Co přinášíme:

PSNV-CZ měla poprvé expozici na výstavě Země živitelka. Byla to akce, jež se dá tak trochu charakterizovat jako krok do neznáma. Jen ale z hlediska toho, že jsme tam ještě nebyli. Jinak samozřejmě osvědčený tým už má s akcemi tohoto typu docela dost zkušeností. Akce právě skončila a přinášíme o ní stručnou zprávu co skládání účtů. Pokud ji budete chtít doplnit, pište také!

Už v minulém čísle jsme zvali na tři zajímavé akce. Jde o Medové odpoledne a dva kursy o nemocech včel. Pozvánky ještě opakujeme. Totéž platí rovněž o programu Olomouckých včelařských setkávání, což je akce v regionu věru průkopnická.

Za chvíli začne nový ročník Moravské včelařské školy, proto i nyní opakujeme informaci otištěnou v čísle 13.

A protože došla také zajímavá nabídka na včelaření ve Švýcarsku, zveřejňujeme ji též, stejně jako zajímavý dotazník týkající se včelařského slangu, což je prosba studentky, která na toto téma zpracovává závěrečnou práci.

Redakce

Setkávání včelařů

Země živitelka a PSNV-CZ? Jak se to má k sobě?

Ku podivu vcelku pragmaticky. Rada PSNV-CZ se na jednání 27. 7. (viz zápis v privátní sekci na webu PSNV-CZ) rozhodla, že se na letošní Zemi živitelce zkusí představit veřejnosti. A tak byla mezi 28. 8. – 2. 9. v pavilonu E 5 na budějovickém výstavišti k vidění samostatná expozice PSNV-CZ. A to poté, co bylo zcela zjevné, že s naší tradiční účastí na ostravské výstavě život na Život na zahradě je letos amen (proč, o tom jsme psali v letošním e-Věstníku č. 14.).

Země živitelka je v jistém smyslu již kultovní výstava s velkou návštěvností. Rada se tedy rozhodla letos zkusit účast, ačkoli i zde jsme museli přistoupit na komerční podmínky a stánek nebyl levný. Podmínky byly však vcelku přijatelné a podstatné také bylo, že máme co předvést, co vystavit. A že to prezentovat chceme. Důležitým faktorem pro naši účast byl také projekt Včelař – Farmář, jenž je podpořen právě Jihočeským krajem, proto bylo logické jeho výsledky prezentovat právě zde.

Měli jsme navíc štěstí. Zvolili jsme záměrně samostatnou expozici, měli jsme k dispozici zajímavý a velký prostor (cca na 50 m²), kde jsme mohli vystavit vše, co jsme chtěli. A bylo toho opravdu hodně.

Takže nakonec zbyly jen problémy, jež moderní ňúspík nazývá logistikou. Tedy co vystavit, na čem, kdo pomůže s instalací a kdo bude po celou dobu trvání výstavy mít službu na stánku. Stran toho léta-ly mailly sem a tam a nakonec se podařilo vše domluvit a dokonce i vyvěsit na web PSNV-CZ. Přípravy koordinoval z logiky věci samé i z pověření rady Ing. P. Texl.

S instalací velice pomohl základnímu týmu kolega [L. Neraď](#). Vše k plošnému vystavení bylo de facto postaveno na nástavcích z jeho dílny. Zároveň tam prezentoval své konstrukčně precizní úly a jejich příslušenství.

Stejně tak další z tradičních pomocníků, Matelovi, tedy firma [Nástavky.cz](http://Nastavky.cz), pomohla nástavky i včelařským příslušenstvím, jak jsou např. oblíbená rámková či stropní krmítka a řada dalších zajímavostí a vychytávek.

Základním principem bylo, že budeme prezentovat především jednoduché a moderní včelaření a zejména naše aktivity souvisící se vzděláváním včelařů. Informovali jsme tedy např. o systému letních škol, jednodenních či vícedenních speciálně zaměřených kursů, o oboru Včelař na SOU v Blatné či o Moravské včelařské škole. Ostatně studenti či absolventi z Blatné byli opět velmi nápomocni přímo na místě a patří jim veliký dík. Bylo to cenné, protože i přes veškerou minulou snahu o informování včelařské veřejnosti bylo hodně včelařů překvapeno, že existuje takto pojatý a ucelený vzdělávací systém. Cenná zkušenost a námět pro reflexi.

Zároveň se v naší včelařské kavárně mohl kdokoli zastavit a konzultovat své problémy. Včelařská poradna fungovala výborně a tyhle hovory byly nakonec cenné pro všechny.

Celý prostor byl orámován roll-up bannery informujícími o činnosti a projektech PSNV-CZ. Na zdech visely velkoplošné výukové obrazy zpracované v rámci projektu Včelař – Farmář. Budily zaslouženou pozornost včelařů i těch, kteří sice nevčelaří, ale téma je zajímavé. Jsou totiž názorné, dobře, strukturované, přehledně informují o všem podstatném a jsou navíc vtipně pojaté.

Všemu vévodil ve výši, jak náleží, vpravdě státnický portrét včelí královny s podtextem: *God save the Queen*. Studenti oboru Včelař z Blatné jej ostatně dobře znají.

V levé polovině prostoru byl velký stan a v něm stolky tradiční včelařské kavárny, kde bylo možno posedět a konzultovat rozličné problémy. A třeba si i prohlédnout či přečíst zajímavosti z tuzemska i od „sousedů“. Tedy včelařskou literaturu, příklady metodik ošetřování včelstev např. v různých spolkových zemích Německa, kde se nepříkazuje, nýbrž doporučuje. A zároveň se dodává uživateli přítulným způsobem soubor informací o postupech, aplikacích, metodách, jejich přednostech i problémech. Každý odpovědný chovatel se tak může na základně spolehlivých informací rozhodnout, jak bude v chovu postupovat, jak zareaguje na konkrétní situace. Mnohé spolky a svazy takto měsíc po měsíci vedou na svých webech své chovatele včelařským rokem. Velmi nám při jejich hledání pomohl kolega Zdeněk Kučera, jemuž náleží upřímný dík.

Uvedme pár pro příklad:

http://staff-www.uni-marburg.de/~ag-biene/files/varroa_unter_kontrolle.pdf

<http://www.apis-ev.de/uploads/media/SHVarroa.pdf>

http://www.lwg.bayern.de/bienen/service/15362/linkurl_22.pdf

<http://www.lwg.bayern.de/bienen/info/krankheiten/28880/>

http://www.lwg.bayern.de/bienen/info/krankheiten/28880/linkurl_0_25.pdf

http://bienenkunde.rlp.de/Internet/global/inetcntr.nsf/dlr_web_full.xsp?src=849610M9L3&p1=8X114P7ADW&p3=D2KEU5C709&p4=XF10F330RV

https://www.uni-hohenheim.de/fileadmin/einrichtungen/bienenkunde/Varroa/Flyer_Behandlungskonzept.pdf

<http://www.imkerverband-westfalen-lippe.de/media/Fachbereiche/Bienengesundheit/2014/Flyer%20Varroa%202014%20Druckversion.pdf>

K vidění byly také podrobné návody k různým aplikátorům organických kyselin používaným v zahraničí. A samozřejmě i zmíněné aplikátory.

V kavárně bylo docela rušno, pořád zde někdo seděl a povídal si s někým, ptal se, něco řešil. A k tomu vynikající káva ...

Vnitřek kavárny byl navíc orámován skvostnými fotografiemi doc. Františka Weydy z Jihočeské university. Nebyly to fotky ledajaké. Šlo totiž o fotografie částí těla včely pořízené věru kvalitním elektronovým mikroskopem. Bylo to, jako bychom se najednou ocitli ve zcela jiném a věru magickém světě. Třeba takový detail hrudních svalů včely medonosné ...

Uprostřed prostoru byl dlouhý pult, před ním nástavek s rámkou – minipostery, na nichž byly zmenšeniny výukových obrazů s tematikou všeho, co je třeba vědět o včelaření a včelařství. Ideální pomůcka pro výuku či pro včelařské kroužky...

Vedle něho pak nástavky s ukázkami plastových rámků i na plastových mezistěnách vystavěného díla. Bylo zajímavé vnímat názory i zkušenosti včelařů s touto snad stále ještě novinkou.

Na pultu samotném se bylo možno probírat nejnovější v tuzemsku vyšlou včelařskou literaturou, bylo možno prolistovat i zakoupit několik posledních ročníků Moderního včelaře.

I tu nebyla nouze o cenné zpětné vazby. Nabídl jsem třeba prolistování Moderního včelaře, ale přichází a dle svého vyjádření léta včelařící kolega odpověděl, že „Časopis“ už odebírá. To velké „Č“ byl jasný signál, proto jsme tiše namítli, že tohle je něco jiného a že by tam, pokud by chtěl, našel i to, co v „Časopise“ nenajde. Následoval často nedůvěřivý či znejistělý pohled. Ale také koupě několika čísel či prosba o zařízení předplatného ... Opět nesmírně cenná zkušenost pro naši další práci.

Děti i celé rodiny si mohly koupit Včelařské Pexeso či medovníčkovské omalovánky. O obojí byl (jako již tradičně) velký zájem.

Pozornost poutala hora nových [včelařských kalendářů na r. 2015](#), o které byl zájem přímo obrovský, někdy jsme je ani nestačili rolovat. Byly totiž zdarma ...

Stranou v tomto smyslu nezůstala ani hromada graficky vkusně pojatých letáků – skládaček, představujících rozličné stěžejní aktivity PSNV-CZ, či informace, jak a kde či s kým hodnotit či certifikovat vlastní včelí produkty. Oporou jim byl velký rozkládací model – podélný průřez včelou s označením všech jejích orgánů.

K vidění byly též ukázky z textů nové učebnice včelařství, již zpracoval kolektiv autorů pro projekt Včelař – Farmář. Ověřovala se letos v rámci projektu a je naděje, že ji v budoucnu (do konce r. 2014 je vázána na projekt) budou moci studovat a využívat také „obyčejní“ včelaři. Texty učebnice postihují vše, co je ku znalosti oboru podstatné, jsou doplněny velmi kvalitními fotografiemi a reflektují nejnovější výsledky tuzemského i zahraničního výzkumu v oboru.

V centru dlouhého pultu trůnil stereomikroskop, díky němuž si mohli všichni prohlédnout naživo ty nejjemnější detaily těla včely (jež byla v mikroskopu huňatá jako medvídek) i docela vydatnou squadru roztočů *Varroa destructor* v různém barevném provedení. Často byla u něj docela fronta a nestály v ní jen děti ... Také maminky, tátové, babičky i dědové. „Mami, tati, dědo – jééé, pojď se podívat!“ ... Vedle stál „úl pro ženy“, tedy lehká nástavková varianta tenkostěnného úlu na 8 rámků od firmy Nástavky.cz. I my tedy budeme díky němu jistě mít „ženy za úlem“, jak poznamenal Ivan Černý ...

Záda tomuto úlu kryl Apilift s nákladem nástavků, které po stisknutí spínače stoupaly nahoru či klesaly dolů, vedle něj si pak návštěvníci mohli přímo osahat právě dokončený prototyp skvostně jednoduchého a řemeslně precizně zpracovaného mobilního úlového zvedáku z dílny kolegy Jiřího Přesličky, jenž všem zároveň osobně a ochotně vše vykládal i předváděl.

Nezůstal však jen u této „vychytávky“. Představil také unikátní skládací plemenáč či krabici na oddělek z plastkartonu, který z vyseknuté formy složíte za minutku.

V pravém rohu pak bylo „kino“, před řadou židlí trůnila velkoplošná obrazovka, na níž běžela včelařská výuková videa pořízená opět pro projekt Včelař – Farmář. Zajímavá, profesionálně firmou [FLIGHTprod](#) zpracovaná a opět pokrývající prakticky všechna témata, která je pro zvládnutí oboru dobré znát. Vyprávějí o nich navíc včelaři požívající v oboru obecné úcty a vše to provází herec a také včelař a absolvent studia v Blatné Martin Kubačák.

A jak to celé resumovat?

Jistě bude dobré dát si kritický odstup a srovnat různé názory. Tento text budiž chápán jako výzva i prosba o ně, pokud jste tam byli.

V této chvíli a subjektivně: Evidentně dobrá volba. Dobře, že jsme do toho šli.

Bylo to magické. Ve špičce se u našeho stánku zastavila spousta návštěvníků, ačkoli nás tam bylo třeba 5, stejně jsme sotva stíhali se každému osobně věnovat. Ale snažili jsme se...

Bylo prima sledovat, jak i návštěvníky, kteří sami nevčelaří, zajímají témata, která jsme jim nabízeli. Bylo bezva mluvit o zážitcích i všelijakých zkušenostech (zejména z letošní podivné sezony) se včelařkami a včelaři, kteří přijeli často i z velké dálky. Volili jsme spíše strategii přímého kontaktu, snažili jsme se ku stánku zvát a zapřádat rozhovory. Včelaři jsou většinou osoby vstřícné a jen málokdy narazíte na „mistra světa“, který všechno zná a všechno ví ...

Zajímavé bylo slyšet podiv nad tím, co je na našem stánku mladých lidí.

A ještě zajímavější bylo povídat si s těmi, kteří teprve chystají začít včelařit a mají kvantum oněch všem dobře známých otázek... Mohli jsme jim ukázat možné cesty a vysvětlit jim, po které jdeme zrovna my a proč zrovna po ní ... Tohle byla cenná zkušenost.

Ztráty minimální, pár návštěvníků si několik drobností zřejmě zapůjčilo do osobního užívání, ale doufáme, že jim poslouží k osobnímu růstu.

Závěrem je třeba poděkovat všem, kteří pomohli. Takto to ale nestačí: jmenujme konkrétně a podle abecedy (a pokud jsme na někoho zapomněli, pak veliká omluva):

Z. Cutáková, I. Černý, L. Hruška, Z. Klíma, V. Krejča, Z. Kučera, L. Nerad, St. Pöschl, J. Přeslička, R. Punčochářová, T. Rozmara, L. Rytina, M. Šotolová, P. Texl, J. Turč, K. Vodička, Fr. Vostoupal, R. Zahradka.

No – a já tam byl taky ...

Více v [reportáži na webu PSNV-CZ](#).

J. Matl

Expozice PSNV-CZ

Velký zájem o výukové minipostery

Mikroskopické zkoumání kleštika včelího (*Varroa destructor*)

Foto: J. Matl a P. Texl

Velký zájem žen o kleštika pod mikroskopem

Medové odpoledne v Zadní Třebani

Znovu zveme na zcela unikátní *Medové odpoledne* v Zadní Třebani. 11 kontrafagotů, jazz, skvělá musika raného klasicismu, povídání o včelách, historii, koníčcích i rozmanitostech občanské společnosti, setkávání včelařů i nevčelařů, košťování produktů píce včel i včelařů – tohle jste možná ještě či jinde v takovém bizarně harmonickém tvaru nezažili.

PSNV-CZ zde bude mít jako v minulých letech svůj koutek, do nějž zveme ku setkání zvláště naše členy z regionu. Těšíme se na popovídání.

Co chceme presentovat?

Zaměříme se m. j. na zdůraznění nezastupitelné role včel pro udržení biodiversity v krajině a na někud opomíjenou opylovací činnost, jakožto jev zasluhující si veřejný zájem. Zároveň pozveme návštěvníky do světa svých projektů, mezi nimiž hlavní roli hraje téma vzdělávání včelařů zejména těch, kteří právě začínají. Seznámíme příchozí také s novými čísly časopisu Moderní včelař, s nově vydanou včelařskou literaturou a mimo jiné i s metodami letos tak aktuálního sezonního varroamonitoringu s důrazem na lokální komunikaci včelařů.

Bližší informace jsou už i na webu medoveodpoledne.sweb.cz

J. Matl

Vzdělávání včelařů

Moravská včelařská škola (MVŠ)

Vážení přátelé, od října 2014 začne již 4. ročník výuky Moravské včelařské školy v Hranicích na Moravě. O co vlastně jde?

Jedná se o výuku včelařství – obor včelař – včelařka, která probíhá v prostorách SLŠ Hranice. Celá výuka probíhá pod patronací odborného garanta. A tím je [Mendelova universita Brno – Ústav zoologie, rybářství, hydrobiologie a včelařství](#), pro nás konkrétně doc. Ing. Antonín Přidal, Ph.D., který podstatnou část výuky na MVŠ přednáší.

Výuka je rozčleněna tak, že jednotlivé přednášky od různých přednášejících na sebe navazují a tvoří konsistentní celek. Student tím získává postupný a ucelený přehled o oboru včelařství.

Snažíme se o moderní způsoby výuky, vycházíme ze zkušeností z předcházejících tří ročníků.

Nezanedbáváme ani praxi u včel či exkurse – jak u menšího včelaře, tak na včelařské farmě. Zejména v jarních měsících.

Pro vzdálenější studenty je možnost levného ubytování na studentském internátě SLŠ.

Pokud máte o studium zájem, je nutné splňovat jedinou podmínku: totiž tu, že již máte minimální praxi – alespoň rok včelaříte.

A jak to provést? – napsat na: moravskaskola@psnv.cz

Radek Hykl – organizátor MVŠ

Intenzivní dvoudenní kurs o nemocech včel

27. – 28. 9. v Brně a 18. – 19. 10. v Blatné se uskuteční dva kursy pod vedením MVDr. Z. Klímy.

Bližší informace najdete na webu PSNV-CZ:

[Kurs v Brně 27. – 28. 9. 2014](#)

[Kurs v Blatné 18. – 19. 10. 2014](#)

Olomoucká včelařská setkávání

Od října do února se v měsíčním intervalu uskuteční v Olomouci cyklus včelařských přednášek pod záštitou PSNV-CZ:

Pracovní společnost nastavkových včelařů CZ

Pod záštitou hejtmana Olomouckého kraje pořádá

cyklus přednášek

Cyklus přednášek zahájí hejtman Olomouckého kraje **Ing. Jiří Rozbořil** s informací o poskytování podpory včelařům.

HARMONOGRAM PŘEDNÁŠEK:

4.10.2014 - Doc. Ing. Antonín Přidal, Ph.D.

- Včela a člověk v kulturní krajině 21. století

1.11.2014 - MVDr. Zdeněk Klíma

- Včelí produkty a apiterapie

6.12.2014 - RNDr. František Kašpar

- Populace včely medonosné na území ČR v minulosti a dnes

10.1.2015 - Mgr. Jiří Danihlák

- Varroáza, tlumení kleštikovitosti u nás a v zahraničí. Mor včelího plodu

7.2.2015 - Ing. Květoslav Čermák, CSc.

- Šlechtění včel na hospodářské vlastnosti a odolnost proti nemocem

Místo konání:

Kongresový sál Krajského úřadu Olomouc (naproti hlavnímu nádraží)

Prezence: 8.00 hod. Zahájení v **8.30 hod.** Omezená kapacita sálu.

Možno se zaregistrovat na www.psnv.cz

Předpokládaný konec přednášek: 12.00 hod.

podrobnější informace na:

www.psnv.cz | tel.: 739 213 827 | e-mail: olomoucka-setkavani@psnv.cz

Varia neboli různé

Pozvánka, již obdržel ředitel kanceláře PSNV-CZ Ing. P. Texl. Přišla ze Švýcarska, z kantonu St. Gallen, a tamní včelař shání vzdělanou včelařku ku pomoci na sezonu 2015. Překládáme jen průvodní dopis, samotná nabídka je ponechána v němčině, neboť skutečné zájemkyně jí budou muset stejně ovládat. Ostatní necháváme na ev. zájemkyních.

Guten Tag Herr Texl

beim Googlen bin ich auf Ihre Email-Adresse gestossen.

Ich habe eine Imkerei mit 30 Völkern in der Schweiz und baue diese zur Zeit auf 100 Völker aus. Nun suche ich während der Bienensaison (für die Bienensaison 2015 // ca. März bis Juli) eine temporäre Mitarbeiterin. Sie sollte über eine anerkannte Imkerausbildung sowie über entsprechende Erfahrung bei der Bienenzucht verfügen. Zudem wären verschiedene weitere Arbeiten zu verrichten wie z.Bsp. Betreuung eigener Bienenladen, Gartenarbeiten sowie Haushaltshilfe bei einem pensionierten Ehepaar. Die Haupttätigkeit ist jedoch das Imkern.

Dobrý den, pane Texle, při vyhledávání pomocí Googlu jsem narazil na Vaši adresu.

Mám včelnici o 30 včelstvech ve Švýcarsku a rozšiřuji ji na 100. Hledám nyní pro sezonu 2015 (cca březen – červenec) dočasnou spolupracovnici. Měla by mít uznané včelařské vzdělání, stejně jako odpovídající zkušenosti v chovu včel. K tomu by přistoupily i různé práce, např. obsluha ve vlastním včelařském obchodě, práce v zahradě i pomoc v domácnosti u pensionovaného manželského páru. Hlavní činností bude ale tak jako tak včelařství.

aheeb.alvier@bluemail.ch

Ausgebildete Imkerin/Allrounderin

Ich suche für den Betrieb und Ausbau meiner Imkerei sowie verschiedene andere Arbeiten im Raum Werdenberg, Kanton St. Gallen eine ausgebildete und erfahrene Imkerin für die Saison 2015.

Aufgaben:

- Arbeit mit Bienen inkl. selbständige Bienenzucht
- Kundenkontakt/Verkauf/Vermarktung im eigenen Bienenladen
- Lagerverwaltung der Bienenmaterialien
- Umgebungsarbeiten bei Liegenschaften (Garten, Anlage und Pflege Blumenwiese)
- Haushaltshilfe für ein pensioniertes Ehepaar
- Kleinere handwerkliche Arbeiten

Für dieses saisonale Engagement (ca. März 2015 bis ca. Juli 2015) wende ich mich an eine flexible, offene, freundliche und sehr selbständige Mitarbeiterin. Die Bewerberin muss über eine anerkannte Imkerausbildung und Erfahrung in der Bienenzucht verfügen. Die Imkerei soll von jetzt 30 Völker auf 100 Völker selbständig ausgebaut werden. Nebenbei gilt es den eigenen Bienenladen zu betreuen sowie andere oben beschriebene Arbeiten zu erledigen. Erwünscht sind auch Kenntnisse bei Gartenarbeiten. Diskretion und Zuverlässigkeit ist sehr wichtig. Genügend Deutschkenntnisse sind zwingend. Unterkunft wird kostenlos zu Verfügung gestellt.

Alvier Immo GmbH, Armin Heeb, Inhaber

Pomůžete studentce mapující včelařský slang?

Dobrý den, vážení čtenáři, jmenuji se Magda Pavličíková, učím na gymnáziu a zároveň si rozšiřuji svůj obor studiem předmětu Český jazyk a literatura. Tématem mé závěrečné práce je *Slang (profesní mluva) včelařů*. Sháním co nejvíce podkladů, abych mohla daný materiál analyzovat ve své práci. Chtěla bych Vás proto touto cestou požádat o vyplnění dotazníku a o jeho zaslání na níže uvedenou e-mailovou adresu. Děkuji za ochotu.

Dotazník – slang včelařů**Základní údaje:**

Pohlaví: muž žena

Rok narození:

Vzdělání:

Místo bydliště:

Včelařství se věnuji: rekreačně profesionálně

Otázky:

Ke každé otázce prosím uveďte spisovné slovo a vedle pak jeho tvar, který pak užíváte běžně v mluvě včelařů.

Pro lepší představu uvádím přesné vymezení slova slang, jak ho vymezuje Příruční mluvnice češtiny: *Slang je soubor slov a frází užívaných skupinou lidí spojených stejným zájmem, eventuálně profesí. Např. místo slova „propolis“ se slangově použije slovo „drobenka“.*

1. Jak nazýváte místa, kde včely chováte?
2. Existují nějaká zvláštní slova pro označení druhů úlů?
3. Jaká slova používáte pro označení jednotlivých částí úlu?
4. Jaká slova používáte pro názvy částí včelařských oděvů?
5. Jaká slova používáte pro pracovní nástroje a pomůcky?
6. Jaká slova používáte pro názvy dějů a vašich činností? (např. vybírání medu, zazimování, krmení atd.)
7. Existují nějaká zvláštní slova pro označení druhů včel? (např. včela medonosná, indická)
8. Jaká slova používáte pro jednotlivé členy včelstva? (matka, trubec atd.)
9. Jaká slova používáte pro stavbu těla včel?
10. Jaká slova používáte pro životní cyklus včel? (od narození po smrt)
11. Jaká slova používáte pro činnosti včel během včelařského roku?
12. Jaká slova používáte pro netypický vzorec chování včel?
13. Jaké názvy používáte pro včelí produkty?
14. Jaká slova používáte pro označení různých chorob u včel?
15. Pokud Vás napadají další pojmenování, která nejsou obsažena v otázkách, prosím napište je sem.

Děkuji za odpovědi a Váš čas.

Magda Pavličíková
mag.pavlicikova@seznam.cz